

Datum : 31 juli 2002
Aan : departementen

Kerngegevens collectieve sector na verwerking van het Strategisch Akkoord 2003-2006

Deze notitie toont enkele tabellen die nog ontbraken in CPB-document 22 'Economische gevolgen van het Strategisch Akkoord 2003-2006'. Het betreft:

- de collectieve uitgaven gesplitst naar budgetdiscipline-sector en de collectieve inkomsten gesplitst naar belastingen, premies en gasbaten (tabellen 1.1. en 1.2);
- de kerngegevens collectieve sector volgens nationale rekeningen definities (tabel 1.3);
- de collectieve uitgaven naar beleidsmatige clusters (tabel 1.4).

Bij de indeling van uitgaven en inkomsten in tabellen 1.1 en 1.2 zijn zoveel mogelijk de aanbevelingen van de elfde Studiegroep Begrotingsruimte gevolgd. Net als in CPB-document 21 zijn de inkomsten berekend op CBS-transactiebasis, d.w.z. aansluitend op het EMU-saldo. Bij de afbakening van de uitgaven op de Rijksbegroting in enge zin is er mee rekening gehouden dat de heffings- en invorderingsrente en de fiscale boetes relevant worden voor het kader, terwijl alle kredietverlening door het rijk juist buiten het kader gaat vallen. Bij de uitgaven Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt zijn de uitgaven voor WAO eigen risico-dragers toegevoegd. Overige wijzigingen zijn nog niet meegenomen. Het betreft bijvoorbeeld de uitname uit het BTW-compensatiefonds door Gemeenten. Dit zou de uitgaven op de Rijksbegroting in enge zin verlagen met ruim 1 miljard euro in 2004, 2005 en 2006.

Voor een goed begrip van de uitgaven onder de kaders zijn de doorwerking en boekingswijze van enkele specifieke maatregelen uit het Strategisch Akkoord 2003-2006 van belang:

- In 2005 en 2006 worden gemeenten gecompenseerd voor het afschaffen van de onroerend zaakbelasting op woningen. Dit leidt tot een verhoging van de uitgaven voor het Gemeente- en Provinciefonds en daarmee tot hogere uitgaven op de Rijksbegroting in enge zin. Daarentegen verlaagt het afschaffen van de Zalmsnip de uitgaven voor het Gemeente- en Provinciefonds en de uitgaven op de Rijksbegroting in enge zin.
- De zorgtoeslag verhoogt de uitgaven onder de ijklijn zorg en het budgettair kader zorg met 1,5 mld euro in 2005 en 1,8 mld euro in 2006 (in lopende prijzen). Het CBS daarentegen zal de

zorgtoeslag vrij zeker als een 'inkomensoverdracht' gaan boeken (zie tabel 1.3). In de clustertabel is de zorgtoeslag daarom geboekt bij de sociale zekerheid, niet bij de zorg (zie tabel 1.4).

- De maatregelen uit het Strategisch Akkoord zijn alleen verwerkt voor de periode 2003-2006. Enkele maatregelen beïnvloeden echter ook de collectieve uitgaven in 2002. Het betreft met name 0,7 miljard euro aan intensiveringen in de zorg. Hier tegenover staat een ombuiging van 0,4 miljard euro vanwege de inhouding van driekwart van de prijsbijstelling voor 2002. De effecten van het Strategisch Akkoord op de cijfers voor 2002 zijn in CPB Document 22 en in onderstaande tabellen nog niet verwerkt.

Tabel 1.1 Collectieve uitgaven en inkomsten na verwerking Strategisch Akkoord, budgettaire definities

	2002	2003	2004	2005	2006
	mld euro				
Inkomsten	173	181	189	200	209
w.v. belastingen	110	115	119	129	135
premies	61	65	68	69	72
gasbaten	2	2	2	2	2
Uitgaven	174	183	191	201	209
w.v. ijklijn Rijksbegroting in enge zin	88	92	96	101	105
ijklijn Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt	53	55	57	59	61
ijklijn Zorg	33	35	37	41	43
(Budgettair Kader Zorg)	37	40	43	47	50
Overige EMU-relevante netto uitgaven	0	-1	-2	-3	-3
EMU-saldo	-1	-1	0	1	3
P.M. Deflator voor budgetdiscipline (prijs nationale bestedingen)	1	1,032	1,054	1,075	1,094

Tabel 1.2 Collectieve uitgaven en inkomsten na verwerking Strategisch Akkoord, budgettaire definities

	2002	2003	2004	2005	2006	mutatie 2006/2002
	% BBP					
Inkomsten	38,8	38,4	38,2	38,9	39,0	0,2
w.v. belastingen	24,6	24,2	24,1	25,1	25,1	0,5
premies	13,7	13,7	13,7	13,4	13,5	-0,2
gasbaten	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	-0,1
Uitgaven	39,0	38,7	38,7	39,1	39,0	0,0
w.v. ijklijn Rijksbegroting in enge zin	19,8	19,5	19,5	19,7	19,6	-0,1
ijklijn Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt	11,9	11,7	11,6	11,5	11,3	-0,6
ijklijn Zorg	7,3	7,5	7,6	7,9	8,0	0,7
(Budgettair Kader Zorg)	8,4	8,5	8,7	9,1	9,3	0,9
Overige EMU-relevante netto uitgaven	0,0	-0,1	-0,4	-0,5	-0,6	-0,6
EMU-saldo	-0,3	-0,2	0,0	0,2	0,6	0,9

**Tabel 1.3 Kerngegevens collectieve sector, na verwerking Strategisch Akkoord , nationale rekeningen
definities^a**

	2002	2003	2004	2005	2006
	% BBP				
I Collectieve uitgaven					
Directe bestedingen	27,8	27,7	27,3	27,2	27,1
w.v. loonsom	10,1	10,0	10,0	9,9	9,9
materieële consumptie	6,6	6,4	6,2	6,1	6,0
investeringen	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3
uitkeringen in natura	7,6	7,7	7,8	7,9	8,0
Inkomensoverdrachten	12,9	13,0	13,0	13,2	13,0
w.v. binnenland	11,1	11,1	11,0	11,3	11,1
buitenland	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9
Kostprijsverlagende subsidies	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0
Rente	3,1	2,8	2,8	2,6	2,5
Kapitaaloverdrachten	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9
Collectieve uitgaven bruto	46,4	45,8	45,2	45,0	44,6
Niet-belastingmiddelen ^b	6,3	6,0	5,8	5,1	5,0
Statistische verschillen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Collectieve uitgaven netto	40,0	39,7	39,3	39,8	39,5
II Collectieve lasten en gasbaten binnenland					
Belastingen	26,5	26,0	25,7	26,1	26,2
Premies	14,0	13,8	13,7	13,5	13,6
Collectieve lasten	40,6	39,7	39,3	39,6	39,8
Gasbaten binnenland	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
III Financieringssaldo					
Rijk	0,5	0,2	0,4	0,0	0,4
Overige centrale overheid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lagere overheid	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Sociale fondsen	0,1	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2
Collectieve sector	1,0	0,5	0,4	0,2	0,6
IV Overige kerngegevens					
Vorderingensaldo collectieve sector	-0,3	-0,2	0,0	0,3	0,7
Bruto schuld collectieve sector (ultimo)	50,2	47,1	44,6	43,0	40,8
Bruto staatsschuld (ultimo)	41,4	38,9	36,8	35,4	33,6
Verhouding inactieven-actieven (%)	65,7	67,5	67,8	68,0	67,6
Prijsmutatie netto materieële overheidsconsumptie	3,7	3,5	2,3	2,3	2,2

^a Gecorrigeerd voor statistische vertekeningen.

^b Overig excl. gasbaten binnenland

Tabel 1.4 Bruto collectieve uitgaven naar beleidsmatige clusters, na verwerking Strategisch Akkoord

	2002	2006	Gem. mutaties 2003-2006	
	% BBP		Volume	Prijs
Defensie	1,4	1,3	0,6	2,7
Onderwijs	4,6	4,6	1,5	3,1
Openbaar bestuur/orde	12,2	11,2	-0,1	2,7
Infrastructuur	2,1	2,0	0,1	3,9
Zorg ^a	7,5	7,9	2,8	3,2
Sociale zekerheid ^a	10,8	10,9	1,6	3,3
Subsidies	2,3	1,7	-4,3	1,8
Overdrachten buitenland	2,0	2,0	2,3	2,2
Collectieve uitgaven (excl. kredieten en rente)	42,9	41,7	1,0	3,0
Rentelasten	3,1	2,5	-2,6	2,2
Kredietverlening	0,4	0,4	-2,1	2,2
Collectieve uitgaven	46,4	44,6	0,7	2,9
Bruto Binnenlands Product			2,4	2,2

^a De zorgtoeslag van 1,5 mld is geboekt in het cluster sociale zekerheid
